

A Skarupi Állami Tanítóképző Főiskola óraterve

Tanárképzés a skarupi tanítóképző főiskolán

A dán általános iskolai tanárok nincsenek oly korlátoknak kitéve az oktatási szakértelem szempontjából Dániában, mint más országokban, ahol erős a specializálódott képzés. Formailag ugyanis jogosult tanítani minden általános iskolában. Ez az ugynevezett „egyenlő tanár” elv, ami magába foglalja, hogy minden iskolában van egy tanári vezetőség, akik felelősséget vállalnak a feladatok megosztásában az iskola tanárai között, tekintettel az egyén szakmai képzettségére, érdeklődési területére, és tapasztalataira. Az „egyenlő tanár” elv azt is eredményezi, hogy nagyon nagy hangsúlyt fektetnek a tanárképzésre.

Az oktatás egységei és céljai

Az oktatásnak egyik oldalon össze kell egyeztetnie a magas szakmai minőséget a magas pedagógiai szaktudással. Ezért kell az oktatás három egységét, a pedagógiai szakokat, az iskolai tantárgyakat és a gyakorlatot integrálni, és a tanítóképző és a gyakorló iskolákban folyó oktatásnak hozzájárulnia az átfogó tanárképzéshez.

Másik oldalon a tanári képzettség nemcsak az anyag birtoklásának képzése. Tudni kell együttműködni a munkatársakkal, a tanulókkal, szülőkkel és az iskola vezetőségével, az oktatás széles körű jelentésében, megtervezésében, megszervezésében, megvalósításában és értékelésében. Ezért helyezünk hangsúlyt arra, hogy mind a hallgatóknak, mind a tanároknak legyen tényleges befolyásuk, és ezzel „társfelelősségük” az oktatás részletes kidolgozásában, nemcsak az irányító szervezetekben való részvételen keresztül, hanem az egyes csoportokban, az egyes tantárgyakban és szakmaközi folyamatokban is.

Az oktatás megszervezése

Az oktatás alapját az órarend elkészítése képezi, mely a szakmai és szakmaközi órák számát jelenti. De az oktatásnak sok más dologból is kell állnia. Ez lehet például csoportos oktatás, egyetemi előadás, szakmaközi kapcsolat, vagy olyan csoportos projekt munka, ahol a tanár az útmutató. A hallgatók és tanáraik közösen tervezik meg a lehetőségeken belüli legcélravezetőbb formát, ez az a közös keret, amit mindenki elfogad. A vezetőség feladata megszervezni a félévi terveket, így biztosítható a lehető legkevesebb kötöttség a tanárok és a hallgatók számára.

A tanulmányi anyag egyes részeit a hallgatóknak önálló munkával kell elsajátítaniuk.

A főiskola vezetősége a rektori javaslat alapján jóváhagyja a különböző tevékenységek időbeli beosztását (keretterv), a rektor által kidolgozott tantárgyi és időbeosztás rendjével együtt.

A rektor csoportosítja a hallgatókat.

Útmutatás

A felkérés után a tanárok nagymértékben segítik a hallgatókat. Útmutatás adható a hallgató önálló munkájával kapcsolatban tanítási időn kívül – ezen belül esetleg egyéni témákban, vagy a gyakorlat előkészítésében – a hallgató egyéni munkájával együtt, mely más tantárgyakkal van kapcsolatban, amennyiben úgy látszik, hogy a hallgató nehézségekbe ütközik munkája során.

Óralátogatási kötelezettség

A gyakorlatokon 100%-os az óralátogatási kötelezettség, a gyakornokot ebben az esetben tanárnak tekintik.

Az általános szabály egyébként az, hogy nem kötelező látogatni az órákat a főiskolán, de óralátogatási kötelezettség lehet egyes órákat tekintve, pl. gyakorlattal, szakkörökkel, vagy más eseményekkel kapcsolatban, mely megköveteli az áttekintést, vagy felment a vizsgaanyag egy része alól.

Felmentések

A hallgató részleges vagy teljes felmentést kaphat a tantárgyból, amennyiben orvosi igazolással bizonyítja, hogy a hallgató egészségi okból kifolyólag nem látogathatja az órát.

Felmenthető a hallgató az egyik választott tantárgyából, ha az készségtantárgyi, vagy zenei és újat választhat helyette ha kívánja.

Felmenthető a hallgató az egyik szaktantárgyából, de másikat kell választania helyette. Gyakorlat, vagy ezen belül pedagógiai szakkör alól nincs felmentés.

Különleges elbírálások

Amennyiben a hallgatónak orvosi igazolása van, hogy az órákon nem vehet részt, kérhet egyéni elbírálást, pl. több, mint négy év alatt fejezheti be tanulmányait.

Felmentés korábbi tanulmányok alapján

A hallgató felmentést kaphat az oktatás egy része alól, amennyiben dokumentálható, hogy a tanuló a tanulmányok kezdetén, vagy nemzetközi csereprogram keretén belül megszerezte a megfelelő minősítést.

A befejező gyakorlati szakaszban nem fogadható el a korábbi gyakorlati tapasztalat. A kérelmet a tanév megkezdése előtt be kell adni.

A tanév

A tanév augusztus 1-től július 31-ig tart.

A hallgatóknak minden félév elején be kell iratkozniuk. Ez azokra a hallgatókra is vonatkozik akik nem végeztek a negyedik év végére.

Legkésőbb szeptember 1-ig, illetőleg február 1-ig kell beiratkozni.

Évismétlés

A hallgató a tanulmányai során minden évfolyamot egyszer ismétélhet, de az össztanulmányi idő az államvizsga letétele előtt nem haladhatja meg a 6 évet.

Halasztás

A rektor 2 év halasztást adhat a hallgatónak. Normál esetekben egy tanév után egyszer lehet halasztani.

I. rész

A tanítóképzés I. része négy félévet – négyszer 20 hetet – foglal magába, mely tartalmazza mind a főiskolai oktatást, mind az önálló munkát, a gyakorlatot és a vizsgaidőszakot.

A képzés I. részének célja, hogy széles körű egyetemes alapot adjon az oktatási tevékenységről, és ugyanakkor hozzájáruljon a pedagógiai szakértelem megszerzéséhez.

Az elv az, hogy a dán általános iskolákban feltételezik, hogy a tanár mint osztályfőnök ellátja a feladatokat, egy sor tantárgy tanítását az első osztálytól felfelé.

Ezért tartalmaz az alapképzés sok tantárgyat és szakterületet, melynek a gyakorlattal együtt hozzá kell járulnia több cél eléréséhez:

- az általános iskola szakmai csoportjainak széles körű ismerete, melynek jelentősége megvan mind az egyes tantárgyak szerepének kiértékelésében, a célok teljesítése végett, mind a tanárok „team-work” munkájában és a tantárgyak közötti együttműködésben,

- jól megalapozott bevezetés az általános tanári feladatokba és ehhez a pedagógiai, pszichológiai és szociológiai háttér;

- személyes fejlődés, mely az alapos szakmai és pedagógiai tudáson, magatartáson és értéknormán keresztül fokozatosan alapot ad egy kvalifikált és önálló állásfoglalásra és az iskolán kívüli, illetve az oktatásban felmerülő problémák kiértékelésére.

Ez mind továbbfejlesztendő az oktatás II. részében.

A tantárgyak

A képzés első szakaszában a tantárgyak látogatása kötelező minden hallgató számára, kivéve azt a három tantárgyat – zene, testnevelés és képzőművészet –, amelyekből a tanulóknak kettőt kell választaniuk.

A hallgatóknak tanulmányuk megkezdése előtt ki kell választaniuk a tantárgyakat. Az ének szakot választóknak ugyanekkor kell választaniuk hangszert is.

Normál esetekben a választás megváltoztatására az első félév előtt van lehetőség, amennyiben még van hely a másik csoportban.

tantárgy	1.	2.	3.	4.	munkaóra (hallgatói)	oktatás (óra)
pedagógia	x	x	x	x	330	160
pszichológia	x	x	x	x	330	160
dán	x	x	x	x	380	180
hittan	–	x	x	x	310	150
írás	x	x	–	–	80	40
retorika	x	x	–	x	80	40
történelem/ társadalomismeretek	x	x	–	–	230	110
számtan/matematika	x	x	–	–	280	130
természettudomány	x	x	x	–	330	160
zene	x	x	x	x	270	120
testnevelés	x	x	x	x	270	130
képzőművészet	x	x	x	x	310	150
tárgykör	–	–	x	–	110	60
gyakorlat	–	x	x	–	330	160

A tantárgyak féléves megoszlása az 1992. tanévben

Pedagógiai szakterület

A pedagógiai szakterület a következő tantárgyakat foglalja magában: pedagógia, pszichológia, általános didaktika, pedagógiai szakosodás a felnőttoktatással.

A pedagógiai tantárgyaknak összefüggésben kell lenniük a gyakorlattal és a tanárképzés más területeivel, melyeknek fel kell készíteniük a hallgatókat:

- állást foglalni a nevelés, az oktatás és a művelés kérdéseiben, ezen kívül arra, hogy tanári működése a tanulók, a szülők, a munkatársak és az intézmények kapcsolatában a legmegfelelőbb legyen;

- megtervezni, kivitelezni és értékelni tudja az oktatást, és más tanári feladatokat a változó családi, iskolai és társadalmi feltételek mellett;
- megértse és figyelemmel kíséresse az egyes tanulók és tanulócsoportok elvárásait az oktatási rendszer és a társadalom követelményeivel szemben.

Pedagógia

A tantárgy célja:

A cél, hogy a hallgatók oly betekintést nyerjenek a pedagógiai filozófia és történelem, az oktatástörténelem, a pedagógia szociológia és az oktatási politika terén az iskolai törvényhozással együtt, hogy készek legyenek:

- elemezni és értékelni a pedagógiai elméleteket, és a tanulócsoport, az oktatásszervezés és a tanítási módszerek kiválasztásának elveit;
- megvitatni a pedagógiai kérdéseket, a különböző tartalmak értelmezésével;
- állást foglalni és dönteni a tanításról, a nevelésről, ezenkívül a gyermekek nyelvi és kulturális kisebbségéről.

A tantárgy témája:

A téma a hallgatókkal együttműködve kerül kiválasztásra oly módon, hogy mint az egész magába foglalja:

- a pedagógiai filozófiát, az etikát, a társadalmi-, humán-, és művelődési nézeteket;
- a nevelés és az oktatás történelmét, ezenkívül a nevelés szociológiáját, a nevelési mintákat és normákat, a gyermek és ifjúsági fejlődési feltételekkel;
- az iskola tevékenységének jogi alapját, ennek módosítását, értékrendszerét és társadalmi feltételeit;
- a fejlesztéseket és a fejlesztési irányvonalakat az oktatási intézményekben;
- a tanár részvételét az iskola, a szülők és a körülvevő társadalom közötti együttműködésben.

Ezt a munkát oly módon kell megszervezni, hogy a hallgatóval a megbeszéléseken, a közös feladatok megoldásán és az önálló tanulmányokon keresztül kifejlődjön a személyes, professzionált tanári identitás.

Értékelés:

Vizsgafeladatként a hallgatónak írásos dolgozatot kell leadnia egy általa választott és a tanár által jóváhagyott témában. A szóbeli vizsga anyaga a dolgozat, ennek megvédése.

Pszichológia

A tantárgy célja:

A cél, hogy a tanulók

- saját maguk számára szélesebb ismereteket szerezzenek, kifejlesszék a beleélési képességüket és képesek legyenek mások valóságképének, viselkedésmódjának és cselekvési lehetőségeik megértéséhez, eltérő életfeltételek és kultúrák mellett;
- megszerezzék a cselekvési felkészültséget, mely lehetővé teszi mind az egyéni és közös, mind az aktuális és fejlődésorientált érdeklődést, ezáltal képesek legyenek megérteni a pszichológiai problémákat és az ezzel összefüggő fogalmakat, módszereket, elméleteket, metaelméleteket és empirikus eredményeket;

A tantárgy témája:

A tartalom úgy kerül kiválasztásra, hogy mint egész magába foglalja:

- a pszichológia pedagógiai lényeges kérdéskérdéseinek széles fejezetét és az ezzel összefüggő fogalmakat, módszereket, elméleteket és empirikus eredményeket;
- a kölcsönös összefüggés az egyén és a csoport, a természet és a társadalom között;
- az élet alakulását;
- a tudományelméleti nézőpontokat.

Munkamódok és források:

A pszichológiai kérdéskérdések gyakorlati és elméleti munkát adnak és bevonják kiváltképp a tudományos forrásokat, de ugyanakkor a művészetet, irodalmat, filmet a hallgatók saját megfigyeléseivel.

Értékelés:

Szóbeli vizsgát kell tenni a tanár által korábban jóváhagyott, egyénileg választott témából.

Általános didaktika

A tantárgy célja:

A cél az, hogy a tanuló megszerezze azt a hozzáértést és tudást, mely kapcsolódik a tanítás megtervezéséhez, megszervezéséhez, véghezviteléhez és értékeléséhez, és azt a tanári tevékenységet, mellyel

- mind rövid, mind hosszútávon is választani tudjon tanulócsoportot, tekintettel az iskola működési szabályzatára, az oktatás célkitűzéseire és a tanulók beleszólási jogára;
- választani tudjon célravezető munka-, oktatási- és szervezeti formákat;
- kritériumokat állít maga elé az oktatási anyag kiválasztásáról és előállításáról;
- tudja az oktatást differenciálni és értékelni, tekintettel a tanulók és a tanárok fejlődési lehetőségeinek elősegítésére;
- vázolni tudja a tanítás tartalmát, a művelődéelméleti, tudományelméleti és oktatás-szociológiai nézőpontok bevonásával;
- feldolgozza a gyakorlat során szerzett tapasztalatokat a szakdidaktikai mérlegelésekkel és az oktatás egyéb területeinek tudományával és módszereivel.

A tantárgy témája:

A tantárgy karakterével megegyezően választandó ki a tartalom, mely a hallgatók és tanáraik együttes munkája.

Magába foglalja:

- az iskola feladatait. Összefüggés a gyermekek növekedési feltételei és a társadalom kihívásai között;
- az iskolát, mint tanítóközeg, intézmény, szervezet, gazdasági és döntési folyamat;
- a tanterveméletet. A tanulócsoport kiválasztásának kritériumai;
- a tanítást és az oktatást, a szakmaiságot és a tudást. Tekintettel a tanulók eltérő feltételeire és tapasztalataira. A tanítás megtervezésének és megszervezésének általános elvei, ezen belül az oktatás előkészítése az iskola fizikai keretein belül;
- a szemléltető anyag kiválasztásának kritériumait a különböző oktatási- és munkaformák viszonyában, ezen belül a tanár saját maga által készített szemléltető anyagait;
- a demokratikus folyamatot, ezen belül a tanulók bevonását az oktatás megtervezésébe és megszervezésébe az osztály egyéb munkáival együtt;
- az egyes tanár munkáját, ennek feltételeit. Együttműködés a munkatársakkal és szülőkkel, részvétel a pedagógiai fejlesztőmunkában.

A tartalom megszervezése a hallgatók gyakorlati és tanulmányaik egyéb tantárgyainak tapasztalataihoz kötött és egy szorosabb együttműködésre törekszik a szakdidaktikus kérdéssel a hallgató szaktantárgyában. (összevetés: Oktatási Szabályzat 6. paragrafus 2. bekezdés.)

A tartalom kiegészíthető a tudományelméleti és művelődéelméleti nézőpontok bevonásával és azzal, hogy a témaköröket a történelmi és társadalmi helyzetek összefüggéseiben vizsgáljuk.

Értékelés:

A vizsgára bocsátás feltétele, hogy a hallgató beszámoljon egy tervezett és esetleg jól kidolgozott feladatáról. A témát előzőleg el kell fogadtatni.

A vizsga szóbeli elbeszélgetés, melynek kiindulópontja a beszámoló. Az osztályzat az írásos beszámoló és a szóbeli vizsga együttes értékelése.

Pedagógiai szakosodás

A tantárgy célja:

A cél, hogy a hallgató kész legyen összegzést végezni a mérlegelés háttérével és az oktatás pedagógiai pszichológiai, szociológiai, didaktikai és szakdidaktikai tartalmának hozzáértésével, és összekapcsolni ezeket a rendkívüli jelentőségű érték- és tudományelméleti kérdésekkel.

A szakosodás egy közös és egy egyénileg választott témából áll.

Az általános speciális tanári feladatok mélyreható tanulmányozása során a hallgatóknak széles körű és megalapozott ismereteket kell megszervezniük és e feladatok megoldását:

- a fejlődési dimenzió bevonásával, mellyel a tanári feladatok tanulmányozhatók a tanulók korának, fejlődésének és életkörülményeinek szempontjából;
- a didaktikai dimenzió bevonásával, mellyel a tanári tevékenységek tanulmányozhatók mind szociális, mind oktatási feladatok szempontjából;
- a differenciáló dimenziók bevonásával, mellyel a tanári feladatok tanulmányozhatóak az osztály egysége és a tanulók különbözősége, ezen belül az idegen nyelvet beszélő gyerekek kapcsolatai szempontjából,
- az együttműködési dimenzió bevonásával, mellyel a tanári feladatok tanulmányozhatók a gyerekekkel, a szülőkkel, a kollégákkal, a vezetőséggel és az intézmény egyéb együttműködő feleivel folytatott együttműködés szempontjából.

Ezen a közös alapon és a helyileg kidolgozott témák tanulmányozásával kapcsolatban a hallgatók önállóan vagy másokkal együttműködve dolgozzák ki a tanulmányi területet. A munka során a hallgatóknak szaktudást kell szerezniük, hogy kielemezzék, értékeljék és megoldják a feladatokat, tekintettel az oktatás fejlesztésére és más tanári tevékenységekre.

A közös téma

A tantárgy témája:

A szakosodás közös témájában egy iskola megváltoztatásának kritikus elemzését kell elvégezni.

Egy ilyen jellegű elemzés során a hallgatók a tanárral együtt döntenek arról, hogy milyen tartalmú területekhez kötik a tanulmányt.

Például ezek tartozhatnak bele:

- a tanári feladatok egy több kulturájú iskolában, ahol tulajdonképpen a tanulók kulturális, szociális különbözősége miatt a tanár különleges kötelezettségeket szab ki;
- a tanári feladatok különböző osztályszinten, ahol tulajdonképpen a tanulók egyéni fejlődésében észlelhető eltérés szükségessé teszi az egyén figyelembevételét az oktatás szervezése és végrehajtása során;
- a tanári feladatok az iskolával, mint kulturális intézménnyel kapcsolatban a helyi társadalomban, ahonnan a gyermekeknek és a felnőtteknek is élettapasztalataik egy lényeges része származik;
- az osztályfőnöki feladatok a tanulókkal, kollégákkal és a vezetőséggel együttműködve;
- az osztályfőnöki feladatok a szülőkkel és a hatóságokkal együttműködve.

A munkát úgy kell megszervezni, hogy a hallgató elsajátítsa az iskolai aktuális munkafeltételek és a pedagógiai/pszichológiai kutatások ismeretét, mely megvilágíthatja az iskolai tevékenységek fejlesztésének további alapját.

A munkát úgy kell megszervezni, hogy a hallgatók csoportja lehetőséget kapjon a témák önálló feldolgozására és kidolgozzanak egy, vagy több feladatot, melyeket a csoport ezután összegyűjt további tanulmányozásra.

A tanulmányok során a hallgató összeállít egy tanulmányi lapot, mely a közös témát hivatott bemutatni. A feladat-témákat az érintett tanárnak kell jóváhagynia a tanulmányi lap alapján.

A hallgatót szóbeli előterjesztése(i) alapján értékelik: megfelelt/nem felelt meg.

A tanárok javaslata alapján a rektor dönt, hogy a csoport vizsgázhat-e írásban.

A választott téma

A hallgató által választott és a tanár által jóváhagyott témát mélyreható tanulmányként kell feldolgozni.

A hallgatónak meg kell felelnie a közös témán, mert csak ezután vizsgázhat az általa választott témából.

A vizsgán való részvétel feltétele egy beszámoló kidolgozása. Ebben ismertetni kell a téma kapcsolatát a tanári tevékenységgel és áttekintést adni arról, hogy dolgozta fel a hallgató a kiválasztott téma problémakörét, mi az állásfoglalása azokról az elméletekről és módszerekről, melyeket a téma megvilágosításához választott.

A vizsga egy mélyreható elbeszélgetés az írásos beszámoló alapján.

Az osztályzatot az írásos beszámoló és a szóbeli vizsga értékelése adja.

Gyakorlat

A gyakorlat célja:

A cél, hogy a hallgató az iskolában ahol a gyakorlatát tölti és a gyakorló tanárok, a hallgatók és a főiskola közötti együttműködésben, a tanításon és az ehhez kapcsolódó útmutatási gyakorlaton keresztül megszerezze:

- az iskola feladatának, funkciójának és szervezetének megértését;
- a tanári felelősségvállalás feltételeit és ügyeljen a tanár általános feladataira, ezen belül:
  - a tanulók, a szülők és a személyzet közötti együttműködésre,
  - a tanár szociális feladataira,
  - az osztályfőnöki különfeladataira és
  - a tanár feladataira az iskola további fejlesztése érdekében,
  - az önállóság és együttműködés készségét az oktatás másokkal folytatott tervezésében, kivitelezésében és értékelésében.

A gyakorlat időtartama:

A gyakorlat összesen 20 hétből áll, az első és második tanévben 4-4, a harmadik és a negyedik tanévben 6-6 hét. A gyakorlat szerves része a hallgatók képzésének.

A gyakorlat általános célja:

A gyakorlatnak kettős célja van:

- a hallgató bevezetése és a tanítási készség begyakorlása;
- a hallgató bevezetése és a lehető leghosszabb idejű részvétele a tanári munka széles területén belül, a képzésen felül.

Mindkét terület tartalmazza úgy a gyakorlást (gyakorlati órák) a kapcsolódó útmutatással, mint a hallgató tulajdonképpeni képzését (gyakorlati tanórák).

Gyakorlati tanórák:

A gyakorlati tanórák, melyek több gyakorlati csoport összegyűjtésével történnek, összesen 20-40 órát tesznek ki az összegyűjtött gyakorlati órákból. A legtöbb órát a harmadik és negyedik tanév gyakorlataival kapcsolják össze.

Ez tartalmazza pl. a gyakorlóiskola oktatási- és munkaformáit, az iskola-otthonegyüttműködés kihívásait, a tanár munkatársaival való együttműködését, a könyvtárt mint szolgáltatószervet, az iskola vezetőségi struktúráját, az iskola beiskolázási rendjét és a dánt, mint második nyelvet tanuló diákok oktatását.

A gyakorlóiskolai és a főiskolai oktatás tehát jónéhány közös témakört tartalmaz, a gyakorlóiskolai tanítás konkrét kiindulási pontot jelent az érintett gyakorlóiskolában, és a hallgatóknak át kell élniük, hogyan és miért úgy rendezkedett be az iskola, ahogy ezt tette.

Hogy a gyakorlóiskolai és főiskolai elméletek és gyakorlatok az oktatás egészét tegyék ki, a tanárok kötelezettsége a kölcsönös együttműködés.

Gyakorlat az első tanévben:

Az első tanévben 4 hetes a gyakorlat, melyet az egyik, vagy több kijelölt gyakorlóiskolában kell letölteni.

A gyakorlati idő elteltével a hallgató véleményezést kap a gyakorlóiskolától, hogy a hallgató mennyire alkalmas a gyerekek tanítására. A véleményezés, bizonytalan/nem bizonytalan, a következők egészének értékelése alapján adható: a hallgató kapcsolata a gyerekekkel és az egyéb jelentős tanári tevékenységekkel.

A hallgató gyakorlati oktatója adja a véleményezést az iskola vezetőjének felelősségével, a véleménynek megalapozottnak és a hallgató konzulense által figyelemmel kísértnek kell lennie.

A véleményezést közölni kell a főiskolával, így követhető a további tanulmányi útmutatás.

A véleményezés útmutatás a hallgató számára, semmilyen tanulmányi szankciót nem von maga után.

Gyakorlat a második tanévben:

Második évben a gyakorlati oktató jóváhagyásával választhatja ki a hallgató a gyakorlat helyét, ami lehet más általános iskola, szabad- és középiskola, ifjúsági vagy felnőttoktatási központ, vagy külföldi gyakorlat.

Normál esetben egész kevés gyakorlati tanóra kapcsolódik a másodéves gyakorlat-hoz.

Amennyiben a gyakorlatot külföldön tölti a hallgató, az Európa Közösség Tagállamai és az Északi Államok közül kell választania és törekednie arra, hogy a gyakorlatot ugyanolyan feltételek mellett végezze, mint Dániában.

Amennyiben a hallgató a fent nevezettektől eltérő iskolát akar választani, legyen az munkaügyi terület, szervezeti, gazdasági és jogi, megteheti saját felelősségére. A tartózkodási formát és tartalmat a gyakorlati oktatónak előzetesen jóvá kell hagynia, hogy a későbbiekben lehetőség legyen a hallgató és az iskola beszámolójának elfogadására.

Gyakorlat a 3. és 4. tanévben:

Mindkét tanévben 6 hetes a gyakorlat és az egyik, vagy több kijelölt iskolában kell letölteni.

Gyakorlati okokból a hallgatókat szaktantárgyi csoportokba osztják és ugyanabba az iskolába kerülnek a 3. és a 4. tanévben is.

Mindez célszerű, mivel szorosabb összefüggés teremthető a pedagógiai szakosodás, az általános didaktika, a szaktantárgy és a gyakorlat között. Mindhárom szakterület feltételezhetően része a gyakorlatnak, ugyanígy feltételezhető a szoros együttműködés a gyakorlóiskola és a főiskola között.

Az utolsó gyakorlati idő leteltével a gyakorlóiskola állást foglal, hogy a hallgató rendelkezik-e megfelelő hozzáértéssel és készséggel, hogy oktatást és más tanári tevékenységet ellásson.

Az állásfoglalás megfelelt/nem felelt meg lehet.

Az állásfoglalást, melyet indokolni kell a hallgató részére, az iskola vezetője írja alá és adja át a hallgatónak a gyakorlati oktató jelenlétében.

Az állásfoglalást el kell küldeni a főiskolának.

A gyakorlaton való részvételről:

A főiskola befejezésének, azaz a záróvizsga letételének feltétele, hogy a gyakorlat az oktatási szabályzat és a tanrend szerint, mind formájában, mind időtartamában elfogadott legyen.

Az indokolt hiányzást (betegség, felmentés) mindig közölni kell a gyakorlóiskola vezetőjével. Orvosi igazolás szükséges.

A gyakorlaton való részvétel hiánya esetén a hallgató 1 év múlva ismétélhet, vagy meghosszabbíthatja tanulmányait.

Az igazoltan hiányzó hallgató lehetőséget kap a gyakorlat letöltésére, anélkül, hogy a hallgatónak kellene ezt megszerveznie.

Az általános iskolai tanárképzés oktatási szabályzata

1. fejezet

A képzés célja és szerkezete

1. paragrafus A tanárképzés célja,

1. hogy megszerezzék a hallgatók a szakmai és pedagógiai betekintést, az iskolai tevékenység és más munka, ezenbelül az oktatás és a közvetítés gyakorlati feltételezéseit,

2. hogy a hallgatók az elméleti és gyakorlati feltételezések alkalmazásával gyakorlatot szerezzenek az együttműködésben és az oktatás megtervezésében, kivitelezésében és kiértékelésében,

3. hogy a hallgatók egyéni fejlődését elősegítse az önálló munka az anyaggal, az együttműködésen és a képzésük felelősségén keresztül, és

4. hogy a hallgatókat lelkesítse a tanítás és örömmel oktassák a gyerekeket és felnőtteket.

2. paragrafus A képzés 4 éves, mely I. és II. részből áll, mindkettő 2 éves.
2. bekezdés A képzés 20 hetes gyakorlatot tartalmaz.
3. bekezdés A képzés hossza a tanévek számát jelenti, amit a képzés megtervezése miatt kell rögzíteni. Egy tanév a nappali tagozatos hallgató egy éves munkája.

II. fejezet

A képzés témája:

3. paragrafus Az I. rész a következő tantárgyakat és területeket foglalja magába, ezek elvégzése a nappali tagozatos hallgatók 2 éves munkáját teszik ki:

1. Dán (norvég és svéd ismerettel/, írás, retorika, hittan és történelem/társadalmi ismeretek kb. 32%
2. Számítan/matematika és természettudomány kb. 18%
3. Pedagógia és pszichológia kb. 20%
4. Készségtantárgyak és zene kb. 20%
5. Gyakorlat kb. 10%

4. paragrafus A II. rész a következő szakokat foglalja magába, ezek elvégzése a nappali tagozatos hallgatók 2 éves munkáját teszik ki:

- 1) 1. szaktantárgy kb. 30%
- 2) 2. szaktantárgy kb. 30%
- 3) általános didaktika és pedagógiai szakosodás kb. 25%
- 4) gyakorlat kb. 15%

2. bekezdés A főiskolák minden kötelező és ajánlott általános iskolai tantárgyat ajánlhatnak szaktantárgyként.

5. paragrafus Azokon a főiskolákon, ahol a szaktantárgyak oktatása több évfolyam hallgatói számára közös, az egyik szaktantárgy felvehető a második tanévben és egy, vagy több I. részes tantárgy befejezhető a 3. tanévben.

2. bekezdés Az erről szóló közelebbi szabályok a tanrend 20. paragrafusában rögzítettek.

6. paragrafus A hallgatóknak minden oktatott tantárgyban elméleti és gyakorlati jártasságot kell szerezniük a módszerek önálló beszerzésére, rendszerezésére, kiválasztására és közvetítésére az oktatás céljaival és a szakma igényeivel megegyezően.

2. bekezdés A hallgatóknak minden, az iskolákban tanított tantárgyból szakdidaktikai betekintést kell kapniuk, ez minősíti oktatásukat az iskola általános céljaival, a társadalmi fejlődés lényeges húzóerejével, a tanulók feltevéseivel és a fejlesztési lehetőségekkel, előfeltételekkel kapcsolatban. Továbbá a szemléltető oktatási- és segédanyagok értékelése, előállítása és alkalmazása terén kell minősíteni őket. Hangsúlyt kell fektetni arra, hogy ez a tantárgyi betekintés a pedagógiai tantárgyak és a gyakorlat összejátszásával legyen elérhető.

3. bekezdés A szaktantárgyak oktatása a gimnáziumi B-szintre épül, illetve más, ennek megfelelő képzettségnek.

4. bekezdés A szaktantárgyi képzésnek és a pedagógiai szakcsodásnak erősítenie kell a hallgatók szakmai hozzáértését – a tudás tudományos szinten való alkalmazása nélkül – és fokozottan képesítenie a kérdésfelvetések feldolgozására az iskola fejlesztésének relációjában. Az összes tantárgyban és a szakosodásban is a hallgatók által választott területhez kell kötődnie.

5. bekezdés Az összes oktatott tantárgynak kötődnie kell azokhoz a lehetőségekhez, amiket az új információtechnika nyújt.

6. bekezdés Minden tantárgy oktatása során hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a hallgatók képesek legyenek egyedül és másokkal is együttműködni a különböző tantárgyakban szerzett tapasztalataik koordinálásában.

7. bekezdés A főiskola tanrendjének 20. paragrafusában rögzítettekkel kapcsolatban biztosítani kell, hogy a hallgató a tanulmányai folyamán feldolgozhassa a tanári tevékenység lényeges jelentőségének általános témáit, ezen belül az érintett etika, az emberi jogok és egyenjogúság, az iskola és az otthon közötti együttműködés kérdéseit, az iskola feladataival és lehetőségeivel együtt a jövő társadalmában.

8. bekezdés A hallgatók beleszólási jogát és közösségi felelősség tudatát az oktatás és a művelődés szervezeti, tartalmi és szervezési munkájában való részvétellel kell elősegíteni.

III. fejezet

Önkéntes képzés:

9. paragrafus A hallgatók számára lehetőséget kell biztosítani, hogy szakkörök formájában tanuljanak a felnőttoktatás céljairól. (11. paragrafus (1-es melléklet)

2. bekezdés A szakkörök házi vizsga zárja le. (14. paragrafus (2. bekezdés) és 15. paragrafus (4. bekezdés)

10. paragrafus A főiskolának biztosítania kell a lehetőséget

1. énekkari és zenekari részvételre

2. szakkörök megszervezésére oly témakörökben és tevékenységekben, melyek a tanári munkaterületekre mutatnak rá, ezen belül úszóoktató képzés.

3. szaktantárgyi kiegészítő szakkörök.

Vizsgarendelkezések

A következő rendelkezéseknek kell érvényesülniük a vizsga megtartása és lebonyolítása során.

Ennek több oka van:

– Először is biztosítania kell a megfelelő értékelést.

– Másodsorban biztosítania kell az egyforma vizsgafeltételeket a vizsgázók számára.

– Harmadsorban a rendelkezéseknek jogi biztonságot kell nyújtaniuk úgy a tanárnak, mint a vizsgáztatónak és a vizsgázónak.

Ezeket figyelembe kell venni és egyértelmű szabályokat alkalmazni a vizsgahelyzetekben, amelyek mindig teherpróbát jelentenek.

1. Jelentkezés vizsgára

A hallgató beiratkozása a tanévre egyben azt is jelenti, hogy be kell jelentkeznie vizsgára azokból a tantárgyakból, melyeket a tanév folyamán felvesz.

A rektor különleges esetekben engedélyezheti a későbbi vizsgabejelentkezést.

Normál esetekben a jelentkezést a félév megkezdéséig kell leadni.

2. Pótvizsgázás

Amennyiben egy tantárgyból meg kell ismételni a vizsgát, arra legközelebb a következő vizsgaidőszakban van lehetőség.

Államvizsga esetén a hallgató dönthet, hogy fél évvel, vagy egy évvel az első vizsga után kíván-e vizsgázni. Újabb pótvizsgára az első pótvizsga után egy fél évvel vagy egy évvel kerülhet sor.

A januári vizsgára legkésőbb szeptember 1-ig, a júniusira legkésőbb február 1-ig kell bejelentkezni.

3. Kötelező munkák igazolása

A jóváhagyott dolgozatát, beszámolók és más kötelezően előírt feladatok – amiket a tantárgyaknál megneveztünk – igazolását, mely egyben a vizsgán való részvétel előfeltétele, a tanulmányi osztályon kell leadni, a januári vizsgára legkésőbb december 1-ig, a júniusira legkésőbb május 1-ig.

4. Vizsgaanyag

Hacsak az egyes tantárgy rendelkezéseiben más nincs rögzítve, a vizsgaanyag, az, az önállóan elsajátítottan kívül, amit az oktatás felölel, a kiegészítő témák kivételével.

A vizsgatervezetet rektori jóváhagyásra legkésőbb annak a félévnek október 1-jéig, illetve április 1-jéig kell előterjeszteni, melyben az adott tantárgy befejeződik.

Közölni kell, hogy a vizsgaanyag mely része váltható ki.

A tananyag maximum 1/3-a váltható ki.

Ez a következőkkel helyettesíthető:

1. Szakkör

A kiváltás feltétele, hogy a hallgató aktívan részt vegyen a szakkör legalább 80%-án. A tanár igazolja a rektornak, hogy mely hallgatók tettek eleget a feltételeknek. Az igazolást legkésőbb május 1-jéig kell leadni az irodának a június vizsgára, és december 1-jéig a januárira.

2. Dolgozat

Amennyiben a hallgató dolgozatot kíván írni, legkésőbb a vizsgaidőszak elején elő kell

terjeszteni tanári jóváhagyásra a kiválasztott témakör javaslatát, melyhez csatolni kell a vázlatot, hogy a további tanulmányok során hol kerülhet feldolgozásra. Amennyiben a kiváltásnak helye van, a tanár jóváhagyja a feladatot és igazolja ezt a rektornak. A hallgatónak, júniusi vizsga esetén legkésőbb április 1-ig le kell adnia dolgozatát a tanárnak, januári vizsga esetén november 1-ig. A tanári igazolást pedig május 1-ig, illetve december 1-ig kell eljuttatni a tanulmányi osztálynak.

3. A tanulmányok elfogadott belső értékelése

A tanár igazolja a tanulmányi osztálynak, mely hallgatók feleltek meg a feltételeknek, legkésőbb május 1-ig júniusi vizsga esetén, és december 1-ig januári vizsga esetén.

5. Januári és júniusi vizsgaidőszakok

Vizsgáztatni kell azokból a tantárgyakból, melyekre a hallgatók bejelentkeztek. Lásd: 1., 2., 3. pont.

6. Pót („beteg”) vizsga

Azok a hallgatók, akik orvosi igazolással tudják igazolni, hogy betegség vagy terhesség miatt akadályoztatottak a vizsgázásban, rektori engedéllyel vizsgát tehetnek a vizsgaidőszakon kívül. Egyébként az adott tantárgy következő félévi vizsgaidőszakában is pótolható a vizsga.

7. Írásbeli elővizsga és csoportos vizsga

Azokból a tantárgyakból, illetve egyes részükből, melyeknél a vizsgáztatás kiinduló pontja egy írásos munka, a hallgatónak ki kell dolgoznia egyírásos bevezetőt.

Hacsak a tantárgy tanrendjében másként nem rögzített, a hallgató vizsgázhat egyedül vagy csoportosan. Utóbbi esetben négy hallgató lehet együtt. Hogy a hallgató részt vehessen a vizsgán:

1. legkésőbb a vizsgaidőszak megkezdésekor elő kell terjeszteni javaslatát a választott témáról és vázolnia kell a munkafolyamatot a tanári jóváhagyásért;

2. el kell készíteni a tanulmánytervezetet, amit legkésőbb március 15-ig, illetve október 1-ig kell a tanárnak jóváhagynia;

3. nyári vizsgaidőszak esetén legkésőbb május 1-ig, téli vizsgaidőszak esetén legkésőbb december 1-ig le kell adni az írásos anyagot a tanulmányi osztálynak, a kívánt példányszámban.

A tanulmányterv tanári jóváhagyása a megtartott konzultációkra, a bemutatott vázlatokra és a későbbiekben feldolgozandó témákra épül. Továbbiakban az adott tantárgy tanrendjének közelebbi rendelkezéseire kell hivatkozni.

A csoportos vizsgát úgy kell megszervezni, hogy az egyes vizsgázó önálló tevékenysége értékelhető legyen.

Csoportos vizsga esetén a vizsgáztatás időtartama megegyezik az egyéni vizsgaidő és a résztvevők számának szorzatával.

Egyéni értékelés szükséges.

8. Összevont vizsga

Hogy a hallgató részt vehessen a vizsgán:

– legkésőbb a vizsgaidőszak kezdetekor elő kell terjeszteni javaslatát tanári jóváhagyásra, a témakör ismertetésével és a vázlattal, mely ismerteti a tanulmány további feldolgozását, ilymódon a kiválasztott tantárgyak egyenlő mértékben érintettek;

– meg kell valósítania egy integrált tanulmányi folyamatot, mely megszervezi az érintett csoportot;

– legkésőbb, a januári vizsgaidőszak esetén december 1-ig, illetve a júniusi vizsgaidőszak esetén május 1-ig kell leadnia az írásos anyagot a tanulmányi osztálynak, a kívánt példányszámban.

Az összevont vizsga kérelmét legkésőbb a vizsgaidőszak kezdete után egy hónappal le kell adni rektori jóváhagyásra. A kérelemnek tartalmaznia kell a vizsgázó/k nevét, tanulmányi számát, a tantárgykombinációt és a vizsgáztatók nevét.

A kérelemhez csatolni kell a csoport tanárának véleményét, melyből kitűnik, hogy a hallgató képes az integrált vizsgára. Az írásos anyag szervezését és tartalmát röviden ismertetni kell a véleményezésben.

A vizsga időtartama a két tantárgy eredeti vizsgaidőtartama, mínusz 10 perc.

A vizsgán a hallgató előadja a vizsgatételt, amit ezután értékeli a vizsgáztató.

Szavazással döntenek, hogy mennyire lett megvilágítva a szóbanforgó kérdésfelvetés különböző szakmai szemszögekből. Csoportos vizsga esetén mérlegelni kell az egyes teljesítmények különböző fokozatait.

9. Írásbeli vizsgák

Írásbeli vizsgát a szaktanár íratthat. Közös a vizsga a csoport minden tagjának. A gyakorlati vizsgán két feladatkör adható.

A feladatokat a bíráló fogadja el. A tanárnak joga van megbeszélésre mielőtt a bíráló meghozza döntését.

A vizsgán való segédanyagok használatáról az egyes tantárgyak vizsgaszabályzata rendelkezik.

10. Szóbeli vizsgák

A vizsgakérdéseket a tanár adja fel. A kérdéseknek a vizsgaanyagot kell reprezentálnia. A vizsgaszabályzatban biztosítani kell a felkészülési időt, de ennek időtartamát nem, csak mint a kérdés kidolgozásának irányvonalát.

Normál esetekben a felkészülés és a vizsgáztatás egy napra esik, és a felkészülési idő csak egész különös esetekben haladhatja meg a 4 órát. A felkészülési idő alatti segédanyag használatáról az egyes tantárgyak tanrendje rendelkezik.

A vizsgakérdéseket a bírálónak kell jóváhagynia. A tanárnak joga van beszélni a bírálóval a vizsgakérdések jóváhagyásáról mielőtt az meghozná döntését.

A vizsgázók tételt húznak, ha csak nem egy egyéni témából, vagy egyénileg feldolgozott anyagból kell vizsgáznuk.

A tanár mint vizsgáztató vezeti a vizsgáztatást. A vizsga egyfajta beszélgetés a vizsgázó és a vizsgáztató között, a bíráló jelenlétében. Azt az anyagot, ami a hallgató további munkájának dokumentációjaként szolgál, a vizsgára magával kell hoznia.

A bíráló és a vizsgáztató együtt, de nem a vizsgázó jelenlétében osztályoz. Az értékelés után a hallgatónak joga van meghallgatni egy rövid szóbeli indoklást, miért az adott osztályzatot kapta.

Osztályzás

Az egyes tantárgyakból osztályozni kell, ahogy ezt a tanrend előírja. Mint a felsőfokú oktatási intézmények osztályozásáról szóló 1971. április 5-i 148.sz. rendelet 1-4. paragrafusának (3) bekezdésének rendelkezése előírja, 13 skálás osztályzás alkalmazható.

2. bekezdés A vizsgajegy több vizsga együttes értékelésére épül, az egyes vizsgák osztályzatait a bíráló és a szaktanár adja. Mindketten megállapítanak egy osztályzatot, először a bírálóismerteti a sajátját, majd ezután véleményüket egyeztetve döntenek az osztályzatról.

Amennyiben a bíráló és a tanár véleménye nem egyezik, az adott osztályzatok átlagát kell venni. Ha az átlag nem egész szám, felfelé kell kerekíteni, amennyiben a bíráló adta a magasabb osztályzatot, ellenkező esetben pedig lefelé.

A vizsgajegy több osztályzat átlaga. Amennyiben a kiszámított szám nem egész, felfelé kell kerekíteni, ha ahhoz áll közelebb, illetve ha pont a két osztályzatot felezi. Más esetekben lefelé kell kerekíteni.